

Groningen circulair

Inleiding

Het Rijk heeft enige tijd terug een circulaire ambitie geuit richting 2050. Deze ambitie houdt in dat in dat jaar alle reststromen hergebruikt moeten worden om gebruik van nieuwe grondstoffen tot een minimum te beperken. In een circulaire economie worden zo min mogelijk primaire grondstoffen gebruikt en voor zover er nieuwe nodig zijn worden ze op duurzame wijze gewonnen. De circulaire economie is een economisch systeem dat bedoeld is om herbruikbaarheid van producten en grondstoffen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren.

Naast een positief effect op onze ecologische voetafdruk levert de circulaire economie ook een bijdrage aan onze economie. Het maakt bedrijven minder afhankelijk van schaarse grondstoffen en biedt kansen voor nieuwe lokale werkgelegenheid, door dienstverlening, hergebruik, reparatie en recycling van producten en grondstoffen. Juist het samenwerken tussen regionale, nationale en internationale overheid, burgers, bedrijfsleven en onderwijs kan bijdragen het realiseren van een Circulaire Economie en biedt kansen voor werkgelegenheid.

Een circulaire maatschappij vergt wel een radicale verandering in de manier waarop we onze maatschappij inrichten en besturen. Op dit moment, begin 2018, heeft ruim 90% van de wereldwijd gebruikte grondstoffen geen circulair karakter. Er is dus veel werk aan de winkel. De (lokale) overheid is een van de schakels in het realiseren van de gehele Circulaire Economie. Ondernemingen en consumenten hebben steun, begeleiding en sturing en ondersteuning nodig. Wat kan de gemeente dan zoal doen?

1. Een breed draagvlak creëren

We hebben ervaring met projecten op het gebied van zonnepanelen, groene daken etc., maar ook op andere maatschappelijke vraagstukken. Toch blijkt uit onderzoek van de Universiteit van Utrecht dat de circulaire economie altijd nog een niche is, met weinig bekendheid bij het brede publiek. Een belangrijke conclusie uit dit onderzoek is dat de grootste drempel zit in de bewustwording van het streven naar een circulaire economie.

Voorbeeld: De gebruikte methoden om draagvlak te creëren op andere gebieden kunnen ook gebruikt worden voor het realiseren van een brede gedragenheid voor CE. zoals voorlichting en beloning van (Circulaire) initiatieven. Daarnaast kunnen we investeren op projecten in onderwijs, workshops in de wijken, repaircafés en maakplekken.

2. Stimuleer een circulair netwerk

Ook in onze stad zijn al broedplaatsen voor circulair ondernemen. De CE vraagt echter ook om nieuwe Business modellen en faciliteiten. Hierin kan lokale overheid in ondersteunen. Soms is er sprake van financiële of juridische belemmeringen. De gemeente kan mogelijk een actieve rol te pakken om deze weg te nemen. Dit kan alleen als je weet wat er speelt. Het is dus van belang een netwerk te vormen van bedrijven die nu al een belangrijke rol spelen en deze met elkaar, de overheid en ook het onderwijs te verbinden, zoals bijvoorbeeld <http://www.circulairfriesland.fr/>.

Voorbeeld: Wat kan helpen is het starten van een lokaal of regionaal investeringsfonds op het gebied van CE. Vaak kan een geringe financiële steun initiatieven van bewoners en ondernemers helpen aanloopverliezen te compenseren. Maar het hoeft niet altijd iets te kosten. Zo heeft de gemeente het mede mogelijk gemaakt dat er bij Energy Academy een proef werd gedaan met het upcyclen van autobanden naar nieuwe grondstoffen. Ondanks belemmerende regelgeving heeft de gemeente hier haar medewerking aan verleent.

3. Het goede voorbeeld geven

Als gemeentelijke organisatie kunnen we zelf niet achterblijven de eigen organisatie zo circulair mogelijk in te richten. Denk bijvoorbeeld aan aanbesteding, inkoop en hergebruik van goederen. Soms doen we dit gelukkig ook al, zoals bij het gebruik van toiletpapier in asfalt in het stadspark. Een gemeente kan ook flexibel inspelen op behoeften van ondernemers, instellingen en inwoners. Het aantrekken en stimuleren van nieuwe typen van bedrijvigheid die past bij onze stad.

Voorbeeld: Door bij de Inkoop ook te letten op herbruikbaarheid van het materiaal en eventuele restwaarde/herplaatsbaarheid of zelfs te besluiten om niet te kopen, maar in een ‘gebruikersconstructie’ gebruiksvorwerpen zoals speeltoestellen en prullenbakken te leasen kan dit stimuleren meer circulair te ondernemen. Dit kan zelfs financieel gunstiger zijn.

Nog een voorbeeld: Op dit moment voeren we ons afval af via gecontracteerde bedrijven. In bijvoorbeeld Amersfoort hebben ze de mogelijkheid gecreëerd om buiten dit contract om ook kleine hoeveelheden ter beschikbaar te stellen aan bedrijven die in de circulaire economie opereren. In de focus op afvalreductie heeft de gemeente primair het vizier op huishoudelijk afval, met ambitieuze doelstellingen op het gebied van scheiding. Maar kan de gemeente ook een rol spelen in bedrijfsafval. Wellicht kan hier ook een stimulerende rol worden ingenomen.

4. Clusteren van bedrijven

Slimme clustering van bedrijven zorgt ervoor dat ze bijvoorbeeld elkaars restwarmte kunnen gebruiken, of afvalstoffen. De gemeente heeft het overzicht als het gaat om welke bedrijven zich waar willen vestigen en kan sturen op slimme circulaire combinaties.

Voorbeeld: Verschillende reststromen van bedrijven kunnen een bron zijn voor andere bedrijven. Hier kan in het vestigingsbeleid op worden geanticipeerd. Bijvoorbeeld door niet alleen een infrastructuur van wegen en kabels aan te leggen, maar ook van reststromen. In Kalundborg (Denemarken) is dit heel goed doordacht: [Kalundborg Symbiosis](#).

5. Visie en beleidskaders bouwen

Het creëren van een circulaire economie zit hem in de stappen die we moeten nemen, maar een gezamenlijke visie kan helpen om die stappen daaraan te toetsen. Vanzelfsprekend komt CE niet tot stand met het op papier zetten van een ideaalplaatje. Bovendien is de praktijk vaak weerbarstig en vooral ook aan continue verandering onderhevig. Toch is het goed om circulaire plannen in beleidskaders vast te leggen. Of in ieder geval doelen en denkrichtingen. Deze kunnen als basis dienen voor eisen in bouw, infrastructurele projecten, hergebruik van reststromen etc.

Vervolg

D66 wil graag vanuit een discussie over de rol van de overheid bij het realiseren van de Circulaire Economie komen tot het formuleren van concrete stappen en een visie. Tijdens deze discussie staat de dialoog over hoe de gemeente omgaat met grondstoffen, energie, water, werkgelegenheid en biodiversiteit centraal, maar zeker ook de economische en maatschappelijke kansen die het biedt voor onze stad.

Vanuit dit uitgangspunt willen wij graag de volgende zaken met jullie bespreken:

- Hoe kijken jullie aan tegen de huidige ontwikkelingen rondom de circulaire economie in Groningen?
- Wat vinden jullie dat de rol van de gemeente hierin moet zijn?
- Een circulaire economie biedt ook veel kansen voor lager opgeleiden, een doelgroep die het in de huidige economie soms lastig heeft. Benutten we dat potentieel nu voldoende?
- Wie wil met ons meedenken over een initiatiefvoorstel rond bijvoorbeeld voornoemde thema's?

Wat is Circulaire Economie?

In een circulaire economie worden zo min mogelijk primaire grondstoffen gebruikt en voor zover er nieuwe nodig zijn worden ze op duurzame wijze gewonnen. Verdere aantasting van de sociale en fysieke leefomgeving en de gezondheid wordt voorkomen. Bij voorkeur wordt zelfs gewerkt aan herstel van de sociale en fysieke leefomgeving. De circulaire economie is een economisch systeem dat bedoeld is om herbruikbaarheid van producten en grondstoffen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren.

Anders dan in het huidige lineaire systeem, waarin grondstoffen worden omgezet in producten die aan het einde van hun levensduur worden vernietigd. In de meest ideale vorm behouden grondstoffen in producten hun waarde. Daar waar waardebehoud van grondstoffen niet mogelijk is worden hernieuwbare grondstoffen afkomstig van duurzaam beheerde bronnen gebruikt.

Het circulaire systeem kent 2 kringlopen van materialen. Een biologische kringloop (ook wel: Biogebaseerde Economie, waarin reststoffen na gebruik veilig terugvloeien in de natuur) en een technische kringloop, waarvoor product(onderdelen) zo zijn ontworpen en vermarkt dat deze op kwalitatief hoogwaardig niveau opnieuw gebruikt kunnen worden. Hierdoor blijft de economische waarde zoveel mogelijk behouden. Het systeem is dus ecologisch en economisch gezien 'restauratief'. bron: [MVO Nederland](#)

Naast een positief effect op onze ecologische voetafdruk levert de circulaire economie ook een bijdrage aan onze economie.

Het maakt bedrijven minder afhankelijk van schaarse grondstoffen en biedt kansen voor nieuwe lokale werkgelegenheid, door dienstverlening, hergebruik, reparatie en recycling van producten en grondstoffen. Een circulaire maatschappij vergt wel een radicale verandering in de manier waarop we onze maatschappij inrichten en besturen. Op dit moment, begin 2018, heeft ruim 90% van de wereldwijd gebruikte grondstoffen geen circulair karakter! Er is dus veel werk aan de winkel. De (lokale) overheid een van de schakels in het realiseren van de gehele Circulaire Economie. Ondernemingen en consumenten hebben steun, begeleiding en sturing nodig. Wat kan de gemeente dan zoal doen?